

НАСИЛНИЧКИ ИМОВИНСКИ КРИМИНАЛИТЕТ
-Виктимолошки аспекти-

Жарко Браковић

**НАСИЛНИЧКИ
ИМОВИНСКИ КРИМИНАЛИТЕТ**
-Виктимолошки аспекти-

Београд, 2023

НАСИЛНИЧКИ ИМОВИНСКИ КРИМИНАЛИТЕТ
-Виктимолошки аспекти-

Издавач

Факултет за дипломатију и безбедност
Београд

За издавача

Проф. др РАДОЈИЦА ЛАЗИЋ
декан

Аутор

Доц. др ЖАРКО БРАКОВИЋ

Рецензенти

Проф. др БОЖИДАР БАНОВИЋ
Проф. др ЗВОНИМИР ИВАНОВИЋ
Проф. др РАДОЈИЦА ЛАЗИЋ

Лектор

САЊА ВУЈНОВИЋ

Корице

КОСТА ЋИРИЋ

Компјутерска припрема

МИЛАН СРЕЋКОВИЋ

Тираж

100 примерака

Штампа

Интерпринт плус
Београд

© 2023 Факултет за дипломатију и безбедност, Београд

ISBN ???

Садржај

ПРЕДГОВОР	XI
ИЗВОД ИЗ РЕЦЕНЗИЈЕ.....	XIII

Први део

НАСИЛНИЧКИ ИМОВИНСКИ КРИМИНАЛИТЕТ И НОРМАТИВНО ОДРЕЂЕЊЕ КРИВИЧНИХ ДЕЛА РАЗБОЈНИШТВА, РАЗБОЈНИЧКЕ КРАЂЕ И ИЗНУДЕ

1. ПОЈАМ И ОБЕЛЕЖЈА НАСИЛНИЧКОГ КРИМИНАЛИТЕТА	3
1.1. Насиље – схватања и карактеристике.....	3
1.2. Узроци насиља	6
2. НАСИЛНИЧКИ ИМОВИНСКИ КРИМИНАЛИТЕТ – ПОЈАМ, ОБЛИЦИ И КАРАКТЕРИСТИКЕ	9
2.1. Теоријско одређење појма насилничког криминалитета и његове карактеристике	9
2.2. Типологија насилничког криминалитета	11
2.3. Насилнички имовински криминалитет – појам и облици.....	13
3. НОРМАТИВНО ОДРЕЂЕЊЕ КРИВИЧНИХ ДЕЛА РАЗБОЈНИШТВА, РАЗБОЈНИЧКЕ КРАЂЕ И ИЗНУДЕ – КОМПАРАТИВНИ ОСВРТ	15
3.1. Уводна разматрања.....	15
3.2. Савезна Република Немачка	16
3.2.1. Разбојништва.....	16
3.2.2. Разбојничка крађа	18
3.2.3. Изнуда	18
3.3. Шведска.....	19
3.4. Швајцарска	20
3.5. Руска Федерација	21
3.5.1. Разбојништва.....	21

3.5.2. Изнуда	22
3.6. Република Албанија	24
3.7. Канада	26
3.8. Француска	28
3.9. Босна и Херцеговина	30
3.9.1. Федерација Босне и Херцеговине	30
3.9.2. Република Српска	32
3.10. Република Хрватска	33
3.10.1. Разбојништва	34
3.10.3. Изнуда	35
3.11. Специфичности нормативног одређења кривичних дела разбојништва, разбојничке крађе и изнуде у упоредном законодавству	36
4. НОРМАТИВНО ОДРЕЂЕЊЕ КРИВИЧНИХ ДЕЛА РАЗБОЈНИШТВА, РАЗБОЈНИЧКЕ КРАЂЕ И ИЗНУДЕ У АКТУЕЛНОМ КРИВИЧНОМ ЗАКОНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	38
4.1. Уводна разматрања	38
4.2. Разбојничка крађа	38
4.3. Разбојништва	41
4.4. Изнуда	45
4.5. Распрострањеност насилничког имовинског криминалитета у Републици Србији	47

Други део

ВИКТИМОЛОШКИ АСПЕКТИ НАСИЛНИЧКОГ ИМОВИНСКОГ КРИМИНАЛИТЕТА

1. ВИКТИМОЛОШКИ АСПЕКТИ НАСИЛНИЧКОГ ИМОВИНСКОГ КРИМИНАЛИТЕТА	55
2. ВИКТИМОЛОШКИ ПРИЛАЗ НАСИЛНИЧКОМ ИМОВИНСКОМ КРИМИНАЛИТЕТУ	56
2.1. Виктимолошки прилаз криминалитету	57
2.2. Виктимолошки прилаз насилничком имовинском криминалитету	59
3. ФЕНОМЕНОЛОГИЈА ВИКТИМИЗАЦИЈЕ НАСИЛНИЧКИМ ИМОВИНСКИМ КРИМИНАЛИТЕТОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ	61
3.1. Обележја виктимитета насилничким имовинским криминалитетом	61

3.1.1. Општа стопа и просторна дистрибуција виктимизације насилничким имовинским криминалитетом	61
3.1.2. Обим, посебна стопа и просторна дистрибуција виктимизације	64
3.1.3. Динамика виктимизације.....	71
3.2. Карактеристике извршења виктимизације	73
3.2.1. Просторни распоред мета	73
3.2.2. Временска дистрибуција извршења виктимизације	80
3.2.3. Средства за извршење виктимизације	89
3.2.4. Тамна бројка виктимитета	94
4. ЗНАЧАЈ САГЛЕДАВАЊА УЛОГЕ ЖРТАВА НАСИЛНИЧКОГ ИМОВИНСКОГ КРИМИНАЛИТЕТА	98
4.1. Појам и типологија жртава криминалитета.....	98
4.2. Жртве насилничког имовинског криминалитета.....	101
4.3. Виктимолошке карактеристике жртава	104
5. ВИКТИМОЛОШКЕ ПЕРФОРМАНСЕ УЧИНИЛАЦА И ПОТРЕБА САГЛЕДАВАЊА ЊИХОВЕ УЛОГЕ У ВИКТИМИЗАЦИЈИ НАСИЛНИЧКИМ ИМОВИНСКИМ КРИМИНАЛИТЕТОМ.....	116
5.1. Виктимолошке карактеристике учинилаца	116
5.2. Мотиви виктимизације	125
5.3. Криминална каријера учинилаца	126
5.4. Социодемографске особености пунолетних учинилаца	130
5.5. Социодемографске особености малолетних учинилаца	135
5.6. Типологија виктимизације	140
6. СПЕЦИФИЧНОСТИ ИНТЕРАКЦИЈЕ ИЗМЕЂУ ЖРТВЕ И УЧИНИОЦА	143
6.1. Ефекти примарне виктимизације на жртве насилничког имовинског криминалитета	147
7. ПРЕВЕНЦИЈА ПРИМАРНЕ ВИКТИМИЗАЦИЈЕ ЖРТАВА НАСИЛНИЧКОГ ИМОВИНСКОГ КРИМИНАЛИТЕТА	152
7.1. Значај примарне виктимолошке превенције насилничког имовинског криминалитета	154
7.2. Општа примарна виктимолошка превенција	158
7.3. Посебна примарна виктимолошка превенција	160
7.4. Индивидуална примарна виктимолошка превенција	163

Трећи део

ПОЛИТИКА СУЗБИЈАЊА

НАСИЛНИЧКОГ ИМОВИНСКОГ КРИМИНАЛИТЕТА

1. ПОЛИТИКА СУЗБИЈАЊА КРИМИНАЛИТЕТА	169
2. КРИВИЧНО ПРАВО И ПОЛИТИКА СУЗБИЈАЊА НАСИЛНИЧКОГ ИМОВИНСКОГ КРИМИНАЛИТЕТА	171
2.1. Превентивна функција кривичног права	171
2.2. Генерална и специјална превенција	173
2.3. Значај и могућности кривичног права у сузбијању насилничког имовинског криминалитета	177
2.4. Савремена криминално политичка кретања у сузбијању криминалитета.....	179
3. ПОЛОЖАЈ И УЛОГА ПОЛИЦИЈЕ У СПРЕЧАВАЊУ И СУЗБИЈАЊУ НАСИЛНИЧКОГ ИМОВИНСКОГ КРИМИНАЛИТЕТА	181
3.1. Превентивна делатност полиције у спречавању криминалитета.....	181
3.2. Законска овлашћења полиције	185
3.3. Превентивна функција полиције у спречавању насилничког имовинског криминалитета	186
3.4. Репресивна функција полиције у сузбијању насилничког имовинског криминалитета	189
3.5. Савремене стратегије полицијског деловања у спречавању и сузбијању насилничког имовинског криминалитета	193
4. ПОЛОЖАЈ И УЛОГА ПРАВОСУДНИХ ОРГАНА У СУЗБИЈАЊУ НАСИЛНИЧКОГ ИМОВИНСКОГ КРИМИНАЛИТЕТА	199
4.1. Значај тужилаштва у сузбијању кривичних дела насилничког имовинског криминалитета	199
4.2. Судови и изрицање кривичних санкција учиниоцима кривичних дела насилничког имовинског криминалитета	204
4.2.1. Кривични суд као субјект сузбијања насилничког имовинског криминалитета	204
4.2.2. Кривичне санкције које се примењују на учиниоце кривичних дела насилничког имовинског криминалитета	208

Четврти део
КОНТРОЛА НАСИЛНИЧКОГ
ИМОВИНСКОГ КРИМИНАЛИТЕТА

1. КОНТРОЛА КРИМИНАЛИТЕТА.....	219
1.1. Појам контроле криминалитета.....	220
1.2. Друштвено-историјски контекст контроле криминалитета.....	222
1.3. Савремене тенденције у контроли криминалитета.....	227
2. КОНТРОЛА КРИМИНАЛИТЕТА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ.....	233
3. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА У ФУНКЦИЈИ КОНТРОЛЕ КРИМИНАЛИТЕТА ..	236
ЛИТЕРАТУРА	239